

HÍREK

A MTESZ XIII. küldöttközgyűlése

A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége 1981. október 3-án tartotta XIII. tisztújító küldöttközgyűlését, melyen 32 tagegyesület 170 000 tagjának képviseletében mintegy 600 küldött vett részt.

A közgyűlést nagy várakozás előzte meg, hiszen az elmúlt évek változó népgazdasági körülményei nemcsak a gazdasági, hanem a társadalmi munka tervezésében, kibontakoztatásában is megkövetelték a súlypontképzést. Az elmúlt évtized közgyűlései egyre inkább eltolódtak a formalitásoktól a valódi tenniakarás felé, határozataik belpolitikai, tudománypolitikai jelentőségűek, azokra jobban odafigyelnek az állami és társadalmi szervek.

A közgyűlésnek külön hangsúlyt adott, hogy néhány héttel korábban foglalt állást az MSZMP PB a Szövetség tevékenységével kapcsolatban. Úgy tűnik, véglegesen megoldást nyert a Szövetség és az egyesületek helye, szerepe és kapcsolata az állami és társadalmi szervezetek rendszerén belül. Tisztázódik a Szövetség feladata a műszaki-természettudományi értelmiség helyzetének, társadalmi tevékenységének kibontakoztatásával és elismerésével, anyagi-erkölcsi ösztönzésével kapcsolatban. Várható, hogy a tudomány és a közvetlen gyakorlat minél jobb összekapcsolása és a kapcsolatfejlesztés elősegítésére egyre jobban fel lehet és kell használni a Szövetség üzem szervezeteinek tevékenységét.

A nagyobb lehetőségek megvalósítása, a Szövetség munkájának hasznosítása az utóbbi évek erőfeszítései által megteremtett széles és szilárd alapról indulhat el. Ezt az Országos Elnökség kiadott jelentése jól tükrözte. Az elmúlt közgyűlés óta eltelt időszakban a Szövetség kiemelten foglalkozott az alábbi kérdésekkel:

— Az egyesületekben felhalmozódott jelentős szellemi tartalék összpontosítása a népgazdaság szempontjából legfontosabb területekre.

— A Szövetség kollektív módon kialakított véleményének és állásfoglalásának

elismeretése (MSZMP XII. kongresszusa, VI. ötéves terv, Tudománypolitikai Irányelvek stb.).

— A műszaki-természettudományi értelmiség munkájának társadalmi, anyagi, erkölcsi elismeretése, oktatási, továbbképzési problémáinak megoldása.

— A Szövetség vezető szervei együttműködésének fejlesztése, demokratizálása.

— A közgyűlésen elfogadott határozati javaslatból kitűnik, hogy a Szövetség folytatni fogja az utóbbi években programmá formált tevékenységét. A határozat fő irányai, témakörei a következők:

1. A Szövetség munkája segítse elő az MSZMP XII. kongresszusa határozatainak megvalósítását. a VI. ötéves terv teljesítését.

2. Szolgálja az önkéntes társadalmi munka hatékonyságának javítását, elismerését. A szellemi kapacitást továbbra is az országos célok megvalósítása érdekében mozgósítsa. Segítse elő a műszaki-természettudományi értelmiség szakmai ismereteinek fejlesztését.

3. A Szövetség aktívan vegye ki részét a társadalmi, gazdasági programok döntéslétkészítésében, munkája legyen annak szerves része.

4. Tovább kell fejleszteni kapcsolatait a társadalmi szervezetekkel (MSZMP, KISZ, SZOT stb.).

5. Fejlesztzeni kell az üzemi szervezetek munkáját.

6. A Szövetség javaslataival segítse elő a felső- és középfokú (kiemelten kezelve a technikus képzés) oktatás fejlesztését.

7. A Szövetség és egyesületei tekintsek feladatuknak a legfrissebb hazai és nemzetközi szakmai információk széles körű és gyors terjesztését, a magyar eredmények nemzetközi megismertetését.

8. Fokozottabban járuljon hozzá a fiatal szakemberek alkotó készségének kibontakoztatásához.

9. A Szövetség biztosítsa az egyesületek önállóságát, ugyanakkor a szövetségi szintű koordinációt.

10. Tovább kell javítani a Szövetség és az egyesületek gazdálkodási-érdekeltségű rendszerét.

11. Erősíteni kell a Szövetség és az egyesületek területi szervezeteinek munkáját.

A közgyűlés a határozathozatal után megválasztotta a 105 tagú Országos Elnökséget, melynek társulatunk képviselőtében DR. FÜLÖP József tiszteleti tag, DR. DANK Viktor elnök és SERESNÉ HARTAI

ÉVA az Észak-magyarországi Területi Szervezet ifjúsági titkára lett tagja. Az Országos Elnökség a Jelölő Bizottság javaslatára megválasztotta a MTESZ 32 tagú Végrehajtó Bizottságát (tagja: DR. FÜLÖP József tiszteleti tagunk) és a MTESZ tisztségviselőit. A Szövetség elnöke ismét FOCK Jenő, főtítkára DR. TÓTH János lett.

DR. HALMAI János

Megnyílt a Pécsi Bányászati Gyűjtemény új, állandó ásvány-közzettani kiállítása

A XXXI. Bányásznapi tiszteletére, 1981. szept. 5-én nyílt meg Pécsen, a Káptalan u. 3. sz. (a Vasarely múzeum épülete) pincéjében a Pécsi Bányászati Gyűjtemény „A kőzetek világa” címet viselő állandó kiállítása. A most megnyílt kiállítás az első része a későbbiekben kialakítandó bányászati földalatti bemutatónak. A tervek szerint a mecseki érc- és szénbányászat, valamint az aknamélyítési módszereit, eszközeit és gépeit fogják majd az érdeklődők elé tárni.

Közismertek, hogy Pécsen a több évszázados pincék manapság egyre több műszaki balesetet okoznak. Ezért vagy be kell tömnedkelni, vagy át kell biztosítani őket. Ez utóbbi esetben azonban lehetőleg ésszerű és hasznos felhasználási módot kell találni. Ezért Pécs m. város Tanácsa a Káptalan és a Janus Pannonius u. közötti, mintegy 350 m hosszúságú pincerendszert a Mecseki Ércbányászati Vállalat, a Mecseki Szénbányák és a Bányászati Aknamélyítő Vállalat pécsi üzeme számára átadta az említett bányászati bemutató létrehozása céljából. Egyben a Tanács jelentős összeget biztosított a pincerекonstruksióra. A szervezési és kivitelezési munkát SZOMOLÁNYI Gyula, a MÉV műszaki főosztályvezetője irányítja a fenti Vállalatok vezetőinek támogatásával.

A földtan és a bányászat szoros kapcsolata, és a logikus sorrend először a földtani ismereteket közlő kiállítást létrehozását indokolta. A Szakmai Rendező Bizottság a Mecseki Ércbányászati Vállalat, a Mecseki Szénbányák és a MÁFI Déldunántúli Területi Szolgálatának geológusaiól alakult meg. A feladatokat a következőkben állapítottuk meg:

1. Földtani-közzettani ismeretek közlése, különös tekintettel a földtan és a bányászat kapcsolatára.

2. Különböző szintű oktatási formák földtani-közzettani demonstrációs rendszereinek létrehozása.

3. A honismereti tevékenység elősegítése. A fentieknek megfelelően a kiállításon elsősorban ásvány és közzettminták kerültek elhelyezésre, de mellettük földtani térképek, szelvények is. A közel 280 db érc és közzettmintát, valamint a rajzos anyagot magyarázó szövegek teszik érthetővé.

A kiállítás két fő részre oszlik: 1. alagsori előtér, 2. pince

Az alagsori előtérben az alábbi térképeket helyeztük el: Magyarország földtani térképe, Délkelet-Dunántúli földtani térképe, DK-Dunántúl harmadidőszak előtti alaphegység térképe, DK-Dunántúl hasznosítható anyag előfordulásai, földtörténeti kortáblázat.

A pince első részében nagytömegű, a figyelmet felkeltő közzettmintát helyettünk el (permi kovás fatörzs, borsóköves bevonatú kalcititomb, alsótriász, „jakabhegyi” vörös, keresztrétegzett homokkő stb.).

A továbbiakban jobboldalon 11 db tárlóban a következő anyagok láthatók:

- Különböző, a figyelmet felkeltő, főként kristályos ásványok. Valamennyi Magyarországon is megtalálható, bár a kiállított szép példányok egy része külföldi eredetű.
- Magyarország köszénélfordulásai és típusai. A kiállított minták a földtörténeti kor és a földrajzi elhelyezkedés szerint nemcsak a típusos köszénfajtaikat, hanem néhány érdekes módoközvetet is bemutatnak. Részletesebben foglalkozunk a mecseki feketeköszénélfordulással.
- Magyarország ércelfordulásai és jellemző ásványai. A bemutató a földrajzi elhelyezkedésén alapul, de a magyarázóban kitérünk az ércesedés genetikájára is. Részletesebben itt a mecseki uránércbányászat föld- és teleptani viszonyait mutatjuk be.
- A Délkelet-Dunántúl hasznosítható anyagai, különös tekintettel a kőbá-

nyászati termékekre (pl. a „siklósi márvány” típusai).

Ezután a tárlók a pince baloldalán folytatódnak. Itt 10 tárlóban bemutatásra kerülnek a DK-Dunántúlt felépítő kőzetek. Mivel Pécsen a Bányászati Gyűjtemény Déryné utca 9. sz. alatti helyiségében a kőzeteket a kor, illetve az elterjedés szerint egy földtani térképhez kapcsolódóan mutatjuk be, itt most kőzetrendszertani alapon helyeztük el a mintákat. A más kőzetek közül különösen a Fazekasboda—mórági granitoidokat emelhetjük ki. Az üledékes kőzetek mindhárom nagy csoportját (törmelékes, kémiai, biogén) szép számú mintán mutatjuk be. Az ősmaradványok közül a Komlórról előkerült alsóliász őshüllő lábnyom és a miocén halenyomok érdekesek. A metamorf kőzetanyag is külön tárlóban került elhelyezésre.

A kiállítás rendkívül érdekes és hatásos belsőépítészeti megoldása DRÉVNYI Sándornak, a Pécsi Tervező Vállalat fiatal építész-mérnökének munkája. A jelenleg látogatható szakaszt Bocz Gyula szobrász-művésznek fekete kantavári mészmárgából faragott nonfiguratív, a Föld belső erőinek feszültségét, a bányászat nehéz munkáját érzékeltető szobra zárja.

A kiállítás létrehozásában, a tervezésben, az árványok-kőzetek gyűjtésében, előkészítésében és rendezésében elsősorban KOCH László és KOLESZÁR ZSUZSANNA, valamint KONRÁD Gyula és KONRÁDNÉ DOBOSI ILDIKÓ, a MÉV geológusai végeztek kiemelkedő munkát. MAJOR Géza a Mecseki Szénbányák geológusmérnöke Magyarország közszenei és kísérőkőzetei begyűjtésében végzett jelentős munkát. DR. KASSAI Miklós a MÁFI Déldunántúli Területi Szolgálatának vezetője és DR. TÓTH

István geológusmérnök készséggel bocsátotta rendelkezésünkre térképi anyagait, segítettek az anyag begyűjtésében. DR. JANTSKY Béla ny. főgeológus, MIKOLAY István vezetőgeológus a fazekasbodai terepi gyűjtésben nyújtottak értékes segítséget. Köszönetet mondunk azoknak az üzemi, az érc és szénbányászat területén dolgozó geológus kollégáknak, akik kérésünkre az érc és kőzetmintákat begyűjtötték és számunkra eljuttatták, valamint az ELTE Ásványtani Tanszék dolgozóinak és néhány magángyűjtőnek, akik hozzásegítettek néhány szép ásványhoz.

Itt hívjuk fel a figyelmet arra, hogy Pécsen, a Déryné u. 9. sz. alatt már 1977 óta működik a Pécsi Bányászati Gyűjteményen belül egy másik kiállítás is, mely a Mecsek hegység földtani felépítését, a szén- és ércbányászat kutatástörténetét, valamint műszaki történeti, munkaszemléi emlékeit mutatja be. A különálló földtani bemutatóhelyiség gazdag minta-, képi- és rajzi anyagokban.

A Pécsi Bányászati Gyűjtemény vezetője, ARY Bálint a 72-12-333/195 telefon számon szívesen áll az érdeklődők rendelkezésére. Csoportos, alaposabb szakmai magyarázatot igénylő látogatókhoz vagy a múzeum vezetője, vagy bármelyik rendező geológus előzetes bejelentés után biztosítja a kiállítás-vezetést, bemutatást.

A Szakmai Rendező Bizottság reméli, hogy a kiállítások látogatottsága megfelelő lesz, különösen a közép- és felsőfokon tanuló ifjúság részéről, s a látogatók sok hasznos tapasztalatot, ismeretet szereznek, legyenek laikusok vagy szakemberek.

KOCH László
a Szakmai Rendező Bizottság
vezetője